

низки потреб різного характеру. Для цього, перш за все, необхідно: посилити регулювання на національному та міжнародному рівнях діяльності в кіберпросторі (шляхом укладання угод стосовно використання кіберпростору, а також охорони авіаційної комунікації від кібератак); удосконалити вітчизняне нормативно-правове забезпечення; збільшити фінансування сектору кібербезпеки; приділити увагу покращенню фахової підготовки спеціалістів в області кібербезпеки та розширити її орієнтуючись на потреби цивільної авіації.

Література

1. Голубєв В. А. Кібертероризм – міф чи реальність? [Електронний ресурс] / В. А. Голубєв. – Режим доступу: <http://www.crime-research.org/library/terror3.htm>
2. Харченко В. П. Кибертероризм на авиационном транспорте / В. П. Харченко, Ю. Б. Чеботаренко, О. Г. Корченко, Е. В. Пацира, С. О. Гнатюк // Проблеми інформатизації та управління: зб. наук. пр.: Вип. 4 (28). – К.: НАУ, 2009. – С. 131-1405.
3. Сеитов Т. Б. Международно-правовое сотрудничество государств в борьбе с компьютерной преступностью: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Т. Б. Сеитов – Алматы, 2002. – 25 с.

УДК 341:656.7.01(043.2)

Шморгун М. С., студентка,
Навчально-науковий Гуманітарний інститут,
Данченко Т. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Радзівілл О. А., к.ю.н., доцент

СУТЬ ТА ВИДИ КІБЕРЗЛОЧИНІВ

Кіберзлочини – це злочини у «віртуальному просторі» – змодельованого за допомогою комп'ютера інформаційному просторі, в якому знаходяться відомості про осіб, предмети, факти, події, явища і процеси, представлені в цифровому, символічному або будь-якому іншому вигляді. Будапештська Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність від 23.11.2001 р. (далі – Конвенція) поділяє кіберзлочини на такі категорії: 1) правопорушення проти конфіденційності, цілісності та доступності комп'ютерних даних і систем (так звані «СІА-злочини»); 2) правопорушення, пов'язані з комп'ютерами, включаючи підробку і шахрайство, здійснені з використанням комп'ютерів; 3) правопорушення, пов'язані зі змістом інформації, зокрема, дитяча порнографія, расизм та ксенофобія;

4) правопорушення, пов'язані з порушенням авторських і суміжних прав, наприклад незаконне відтворення і використання комп'ютерних програм, аудіо/відео й інших видів цифрової продукції, а також баз даних і книг [1]. Проблема злочинності в ІК системах постала з 1970-х рр., але боротьба з нею набуває системного характеру вже у ХХІ ст. з усвідомленням необхідності солідарної протидії всіх держав негативним явищам сьогодення. В доповіді Управління ООН з наркотиків і злочинності (далі – Управління) «Всебічне дослідження проблеми кіберзлочинності та відповідних заходів з боку країн-учасниць, міжнародної спільноти та приватного сектору» виділено п'ять груп міжнародного співробітництва, під егідою: I) Ради Європи чи Європейського Союзу; II) Співдружності незалежних держав або Шанхайської організації співробітництва; III) міжурядових африканських організацій; IV) Ліги арабських держав; V) Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН) [2, с. 47].

ООН приділяє протидії злочинам в ІКТ значну увагу. У травні 2011 року Управлінням та Міжнародним союзом електрозв'язку було підписано угоду про боротьбу з кіберзлочинністю. З метою обмеження загроз та незахищеності в інформаційному просторі Міжнародним союзом електрозв'язку, як спеціалізованою установою ООН, розроблено: Глобальну програму кібербезпеки; Поради для дітей з захисту в онлайн-середовищі; Поради для батьків, опікунів та вчителів з захисту дитини в онлайн-середовищі; Вказівки для галузі щодо захисту дитини в онлайн-середовищі; Вказівки для директивних органів щодо захисту дитини в онлайн-середовищі; Складові глобальної культури кібербезпеки [2, с. 59].

На регіональному рівні важливі зусилля Ради Європи, де в доповнення до Конвенції створено Комітет Конвенції проти кіберзлочинності (Т-СУ). У 2006 році Рада Європи ініціювала Міжнародний проект протидії кіберзлочинності, де державам-членам даються рекомендації в питаннях вдосконалення законодавства, навчання співробітників правоохоронних органів, органів прокуратури і суддів, зміцнення співпраці між державним і приватним сектором, вироблення заходів для захисту персональних даних, а також захисту дітей від сексуальної експлуатації та насильства. Власну стратегію щодо вирішення проблем протидії кіберзлочинності розроблено також Європейським поліцейським відомством (Європол). На даний час Європол надає членам ЄС слідчу і аналітичну підтримку через свою систему онлайн-розслідувань і базу даних злочинів. Із січня 2013 року під егідою Європолу розпочав діяльність новий Європейський центр боротьби з кіберзлочинністю. Серед пріоритетів Центру – розслідування

шахрайства через онлайн-мережі, зокрема у системі електронного банкінгу та інших видах фінансової діяльності, протидія сексуальній експлуатації дітей через Інтернет, а також розслідування інших злочинів, що посягають на безпеку важливої інфраструктури та інформаційних систем ЄС [3, с. 8].

В українському законодавстві є визначення поняття «злочини і правопорушення, які вчиняються з використанням комп'ютерів, комп'ютерних систем та мереж електрозв'язку» (розділ XVI Кримінального кодексу України (далі – КК України) [4]. Крім того, діяльність кіберзлочинців кваліфікується за статтею 200 КК України – незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення.

Література

1. Будапештська Конвенція про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://scienceukraine.in.ua/sciblogs/ukraina-v-fokusi-kiberatak>

2. Мережі і мережні війни: майбутнє терору, злочинності та бойових дій / за ред. Дж. Арквіллі, Д. Ронфельдта; пер. з англ. А. Іщенко. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2005. – 350 с.

3. Україна у фокусі кібератак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://scienceukraine.in.ua/sciblogs/ukraina-v-fokusi-kiberatak>

4. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за кібертероризм: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.ua/politics/106141-u-radi-proponuyut-vstanoviti-kriminalnu-vidpovidalnist-za-kiberterorizm.html>.

УДК 347.824;35.078.18 (043.2)

Яківчук Ж. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гончарук С. Т., к.ю.н., професор

АДМІНІСТРАТИВНО-ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ В ГАЛУЗІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Повітряний транспорт є важливим чинником впливу на розвиток вітчизняного економічного зростання, комунікативного сполучення і світового господарства в цілому. Забезпечуючи зв'язок та комунікацію між найвіддаленішими країнами і регіонами світу, він стимулює зростання зовнішньоекономічного співробітництва,